

Asia: VN/13440/2019

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettäviin kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettaviin tietosisältöihin ja teknisiin kuvauksiin esitettävistä muutoksista koskien tilikautta 2022

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa yleisen lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Muutokset palveluluokitukseen

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

-

Muutokset eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

-

Muutokset teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

-

Uudet tietotarpeet ja raportointikokonaisuudet sekä niiden aiheuttamat laajennukset muihin raportointikokonaisuuksiin

Käytättehän lausuessanne muutosesityksen numeroa liitteestä 1.

Phhykyn päätehtävä on tuottaa lakisääteisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Kaikki eriytetyt toiminnot ovat lähtökohtaisesti olemassa yhtymän omaa palveluntuotantoa varten ja vain pieni osa toiminnon tuottamista palveluista on ns. eriytettävää ulosmyyntiä. Vuoden 2020 tilinpäätöksessä yhtymän toimintatuotot olivat yhteensä 772,4 miljoonaa euroa, josta 5,86 miljoonaa euroa (0,8 %)

tunnistettiin eriyttämisvelvoitteen piiriin kuuluvaksi. Eriyttämisvelvollisuuden piiriin on tunnistettu kuuluvaksi osa seuraavien yksiköiden myynnistä; Lahden seudun tulkikeskus, sosiaalipäivystys, henkilökohtaisen avun keskus (Apuri), lääkehuolto, kuvantaminen, isotooppilääketiede, asiakasjärjestelmät, hankinnan tulosalue (hoitotarvikemyynti), toimistopalvelut, välinehuolto sekä toimitilapalvelut.

Eriyttämisvelvoitteen osalta olemme tunnistaneeet kaksi pääongelmaa;

1. eriyttämisvelvoitteen piiriin kuuluvan toimintaa ei pystytä eriyttämään suoraan kirjanpitojärjestelmässä, jolloin sen automaattinen raportointi ei ole mahdollista
2. eriyttämisvelvoitteen piiriin kuuluvan myynnin määrittely on osin tulkinnanvaraista.

Kirjanpidolliseen eriyttämiseen liittyy muun muassa seuraavia ongelmia, joiden vuoksi automaattinen raportointi kirjanpitojärjestelmästä ei ole mahdollista;

- eriyttämisvelvoitteen piiriin kuuluvan liikevaihdon selvittäminen myyntituotoista on tehtävä manuaalisesti, koska eriytettävälle myynnille ei pystytä kirjanpitojärjestelmässä ja sen esijärjestelmissä tuottamaan sellaisia laskentatunnisteita, joilla ko. myyntiä voitaisiin suoraan raportoida. Tämä aiheuttaa merkittävästi manuaalista selvitystyötä.
- eriyttämisvelvollisuuden piiriin kuuluva myynti on pieni osa kunkin toiminnon kokonaisvolyymistä. Eriytettävään myyntiin kohdistuvia kustannuksia ei pystytä suoraan kohdistamaan kirjanpidossa, vaan ne joudutaan arvioimaan erillislaskelmilla ko. toiminnan kokonaiskustannuksista käyttäen erikseen määriteltyjä kuhunkin tilanteeseen sopivia kohdistusperusteita.
- tyypillisesti eriytettävää myyntiä on jonkun tukipalvelun myynti. Kirjanpitojärjestelmässä tukipalveluiden kustannukset vyörytetään osaksi sote-palveluiden kustannuksia. Kustannuksia ei voida teknisesti vyöryttää ns. "itselle". Tästä johtuen joudutaan erillislaskelmilla huomioimaan eriytettävään myyntiin kohdistuvat sisäisten tukipalveluiden kustannukset (esimerkiksi taloushallinnon tai ict-kustannukset).
- Lääkkeet ja hoitotarvikkeet tilataan, varastoidaan ja jaellaan keskitetysti. Lääkkeitä ja hoitotarvikkeita myydään vähäisessä määrin yhtymän ulkopuolisille toimijoille, josta myynnistä vain osa kuuluu eriyttämisvelvoitteen piiriin. Kirjanpidollisesti lääkehuollon tai keskusvaraston kustannuspaikoille kohdistuu kyseisen palvelun tuottamisesta aiheutuvat kustannukset ja ulkoiset myyntituotot sekä niitä vastaavat tarvikkekustannukset, mutta ei sisäisen käytön tarvikkekustannuksia. Eriyttämislaskentaa varten joudutaan erillislaskelmissa laskemaan toiminnan kokonaisvolyymi ja kohdistamaan eriytettävään myyntiin kohdistuva osuus toiminnon kokonaiskustannuksista. Ei ole teknisesti mahdollista toteuttaa sellaisia kirjauksia, joilla suoraan pystytään raportoimaan eriytettävään ulkoiseen myyntiin kohdistuvat toimintakulut toiminnon kokonaiskustannuksista.

Eriytettävän myynnin tunnistamiseen liittyy epävarmuutta ja tulkintaa. Esimerkiksi;

- onko kliiniseen lääketutkimukseen omakustannushintaan laskutettujen lääkkeiden myynti eriyttämismäärällisyyden piiriin kuuluvaa myyntiä? Lääketutkimusta suorittaa kaupallinen toimija.
- terveysaseman osalta on tehty ulkoistamissopimus, jossa palvelun sopimushinta kattaa perustason kuvantamistutkimukset. Palveluntuottajaa on edellytetty tilaamaan potilaiden kuvantamistutkimukset PHHYKYltä. Onko tämä eriyttämismäärällisyyden piiriin kuuluvaa myyntiä?
- Sosiaalipäivystys on lakisääteistä toimintaa, jota PHHYKY tuottaa koko Päijät-Hämeen alueelle. Onko tämä toiminta eriyttämismäärällisyyden piiriin kuuluvaa toimintaa siinä tapauksessa, että yksi alueen kunnista on ulkoistanut peruspalveluiden järjestämismäärällisyyden ulkoiselle palveluntuottajalle ja Hyky laskuttaa sosiaalipäivystyksestä kyseistä palveluntuottajaa eikä jäsenkuntaa? Muuttuuko lakisääteinen toiminta kilpailuksi toiminnaksi markkinoilla, kun lasku lakisääteisen toiminnan tuottamisesta lähtee yksityiselle osakeyhtiölle?

Kuivala-Ruiz Maarit
Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymä